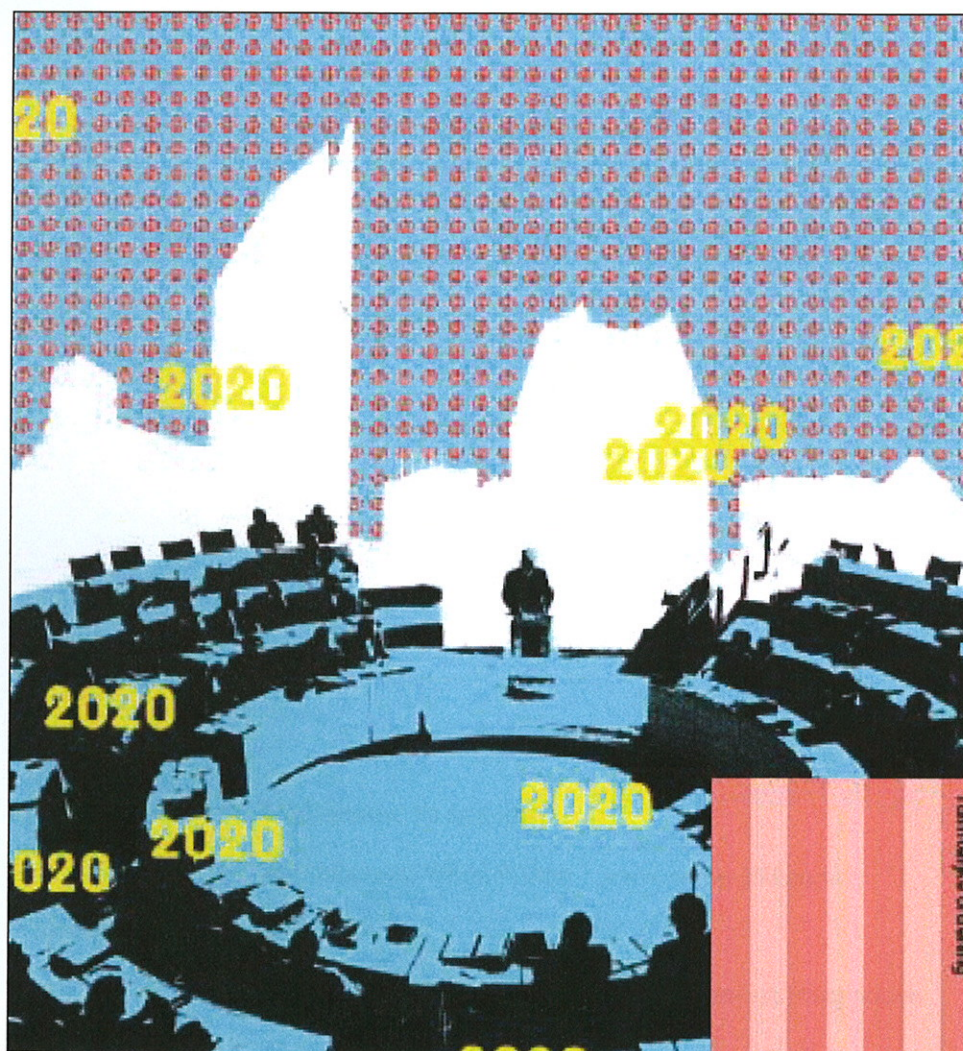

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

***t.b.v. de Strategische Milieubeoordeling voor het
Regionaal Structuurplan Haaglanden***

27 september 2006

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

***t.b.v. de Strategische Milieubeoordeling voor het
Regionaal Structuurplan Haaglanden***

Opdrachtgever : Stadsgewest Haaglanden

Opgesteld door : Adviesbureau Willie Fikken | www.willie-fikken.nl

Projectnummer : 2005.05

Versie : Definitief | Vastgesteld door DB Stadsgewest Haaglanden

Datum : 27 september 2006

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	4
2	BESCHRIJVING VAN HET PLAN.....	5
2.1	Plangebied.....	5
2.2	Nota van Uitgangspunten	5
2.3	Haaglanden in de Zuidvleugel	6
3	WERKINGSSFEER SMB	8
3.1	Regelgeving	8
3.3	Betekenis voor RSP Haaglanden.....	9
3.3.1	SMB-plichtigheid	9
3.3.2	Status en procedure RSP/SMB Haaglanden.....	11
4	WERKWIJZE	14
4.1	Fasering.....	14
4.2	SMB-plichtige planelementen	14
5	MILIEUBEOORDELINGSKADER	16
5.1	Milieuthema's en toetsingscriteria	16
5.2	Mate van detail	16
	Bijlage 1: Voorlopige lijst van SMB-plichtige planelementen	18
	Bijlage 2: Toepassing MIRUP	22
	Bijlage 3: Literatuurlijst	25

In de sinds 20 september 2014, van de effectrapportage voor plan, de milieubestanden. Om verwarring te voorkomen, milieubestanden en de afwijking van plan MIR. Daar waar wordt gesproken milieueffectrapportage voor bestanden.

1 INLEIDING

Het Stadsgewest Haaglanden bereidt momenteel een herziening van het Regionaal Structuurplan (RSP) voor. Gekoppeld aan de herziening zal een zogenaamde strategische milieubeoordeling (SMB)¹, worden uitgevoerd. Doel van deze SMB is het milieu een volwaardige plaats in de besluitvorming over het plan te geven. In deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau wordt de scope van de milieubeoordeling beschreven: over welke onderdelen van het plan gaat de milieubeoordeling, welke milieuthema's komen daarbij aan bod en tot in welke mate van detail worden milieugevolgen beschreven. Ook wordt ingegaan op de werkwijze: hoe vindt de milieubeoordeling plaats?

Na vaststelling vormt deze notitie het vertrekpunt voor het milieuraapport (hierna: SMB-rapport) dat in het kader van de SMB opgesteld dient te worden. Het SMB-rapport zal te zijner tijd tezamen met het voorontwerp-RSP worden gepubliceerd en voor inspraak worden vrijgegeven.

Deze notitie kent de volgende opbouw:

- Hoofdstuk 2 geeft een korte beschrijving van het plangebied, de uitgangspunten voor het RSP en de ontwikkelingen in de omgeving van het plangebied
- In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de werkingssfeer van de SMB: hoe zit de regelgeving in elkaar, welke procedurestappen zijn te onderscheiden en hoe pakt dat uit in het geval van het RSP voor Haaglanden
- Hoofdstuk 4 geeft de werkwijze voor de milieubeoordeling aan: een gefaseerde aanpak waarbij in eerste instantie met behulp van ruimtelijke ontwikkelingsscenario's de hoofdkeuzes voor de ontwikkeling van het Stadsgewest worden onderbouwd en waarbij daarna wordt ingezoomd op de SMB-plichtige planelementen
- Hoofdstuk 5 doet een aanzet voor het milieubeoordelingskader: welke milieuthema's komen aan bod en welke beoordelingscriteria worden gebruikt?

De bijlagen bevatten een voorlopige opsomming van de SMB-plichtige planelementen (bijlage 1), een beschrijving van de belangrijkste onderdelen van de Handreiking voor milieu in ruimtelijke plannen (bijlage 2) en een overzicht van relevante literatuur (bijlage 3).

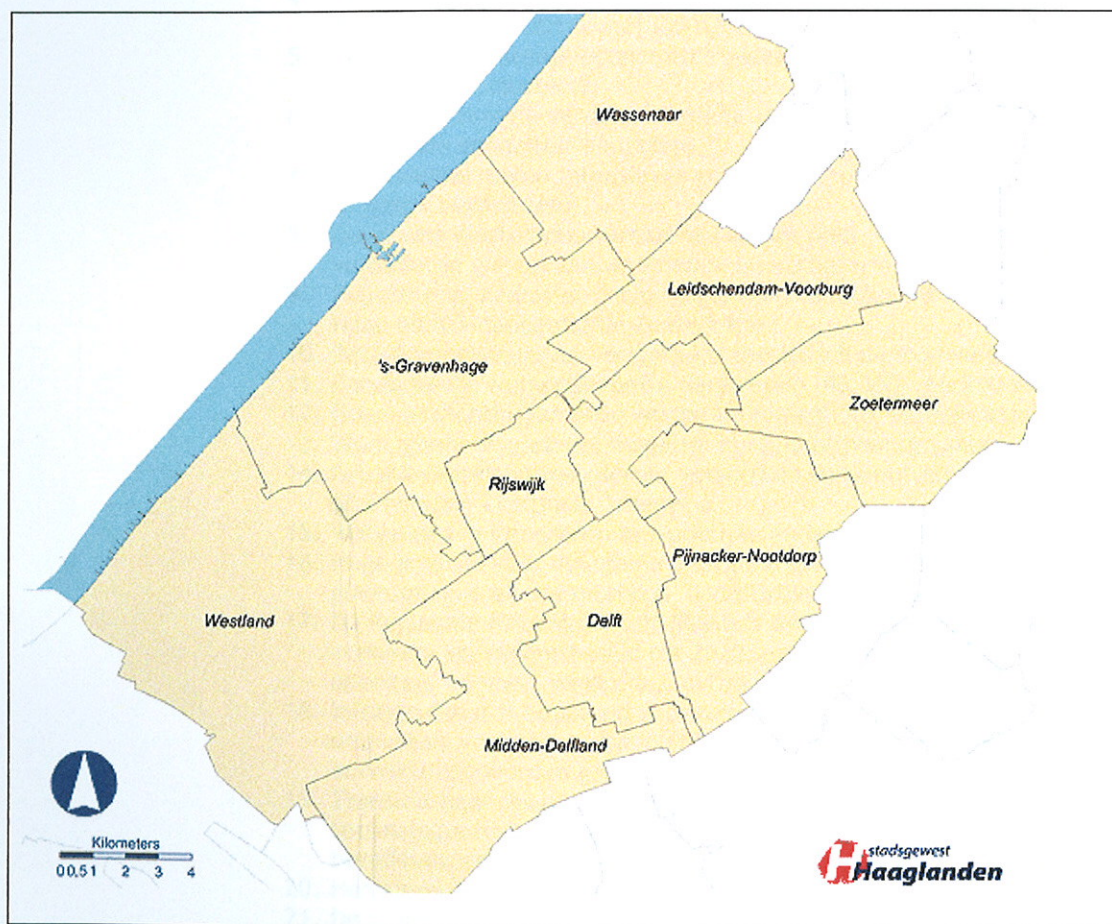
¹ In de sinds 29 september 2006 van kracht zijnde SMB-regelgeving wordt gesproken over milieu-effectrapportage voor plannen, als tegenhanger van de al langer verplichte milieueffectrapportage voor besluiten. Om verwarring te voorkomen is er in deze notitie voor gekozen de term strategische milieubeoordeling en de afkorting SMB te gebruiken in plaats van milieu-effectrapportage voor plannen en plan-MER. Daar waar wordt gesproken over milieu-effectrapportage en MER wordt bedoeld op de milieueffectrapportage voor besluiten.

2 BESCHRIJVING VAN HET PLAN

2.1 Plangebied

Het RSP heeft betrekking op het gehele grondgebied van het Stadsgewest Haaglanden. Het Stadsgewest omvat de gemeenten Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland en Zoetermeer.

Figuur 1: Plangebied RSP Haaglanden

2.2 Nota van Uitgangspunten

Als eerste stap in de richting van een nieuw RSP is de discussienotitie Met allure naar 2020 opgesteld. Deze is op 7 september 2005 uitgebracht. In de maanden oktober en november is de notitie besproken in de negen gemeenteraden van het Stadsgewest. Tijdens drie rondetafelgesprekken zijn

vertegenwoordigers van andere overheden, maatschappelijke organisaties en marktpartijen geconsulteerd. Een aantal burgers heeft via de website van Haaglanden gereageerd. De reacties zijn vertaald in de Nota van Uitgangspunten die op 22 februari 2006 is vastgesteld door het Algemeen Bestuur van het Stadsgewest. Deze nota omvat 22 uitgangspunten, die als volgt (sterk) samengevat kunnen worden:

1. Een regio van allure (hoge ambitie wat betreft kwaliteit van de woon- en leefomgeving).
2. Internationale speler in de Randstad en in Europa (Haaglanden als onderdeel van 'Randstad-Holland' met ondermeer Den Haag als 'internationale stad van recht en vrede', de hoogstaande kenniscluster rond Delft en de greenport Westland/Oostland)
3. Haaglanden als groene netwerkstad in de Zuidvleugel (verstedelijking geconcentreerd in onderling goed verbonden steden met groenstructuur als kwaliteitsdrager)
4. Een verstedelijkingsstrategie van compact en groen suburbaan (intensief stedelijk grondgebruik met OV-lijnen als drager)
5. Een stevig ruimtelijk-economisch beleid (uitbouw van sterke economische clusters)
6. Kantorenstrategie verder uitwerken (groei accommoderen, maar eerst bestaande capaciteit benutten)
7. Bedrijventerreinen intensiever gebruiken (herstructureren en zo mogelijk verdichten)
8. Duurzaam glastuinbouwareaal behouden (incl. herstructurering verouderde glastuinbouwgebieden en verbetering bereikbaarheid)
9. Ruimte voor kennis en technologie (kennisboulevard Delft/Rijswijk/Den Haag en ICT-concentratie Zoetermeer)
10. Detailhandelstructuur versterken, toeristisch aanbod verbreden
11. Bandbreedte woningbehoefte aanhouden (46.500 - 66.200 woningen)
12. Hoge verdichtingsambitie wonen (minimaal 50% binnenstedelijk)
13. Woningbehoefte zoveel mogelijk in regio blijven opvangen
14. Groenkwaliteiten waarderen, versterken en benutten (in lijn met 'Zuidvleugel Zichtbaar Groener')
15. Wateropgave integreren in stedelijke en landelijke opgaven
16. Hoge ambitie voor duurzame energie (restwarmte industrie, glastuinbouw als warmtebron, windturbines en zonne-energie)
17. De Regionale Nota Mobiliteit (RNM) is de basis voor de uitvoering van verkeers- en vervoerbeleid tot 2020; aanscherping RNM is nodig (voor openbaar vervoer, weginfrastructuur en kwaliteit van de leefomgeving)
18. Infrastructuur is bepalend voor ruimtelijke ontwikkeling (goede ontsluiting voor lopen, fiets, OV en auto, vóórat locaties in ontwikkeling worden genomen)
19. Transitie naar duurzame mobiliteit, kilometerbeprijzen én technologische innovaties bieden kansen voor een betere economische bereikbaarheid
20. Het nieuwe RSP ontwikkelingsgericht opstellen
21. De provincie als bovenregionale regisseur bij het RSP betrekken
22. De marsroute (= planning)

2.3 Haaglanden in de Zuidvleugel

Zoals ook al blijkt uit de Nota van Uitgangspunten kan de ontwikkeling van Haaglanden niet los worden gezien van ontwikkelingen in de omgeving. In het bijzonder zijn de ontwikkelingen op de as Leiden-Katwijk, in de driehoek Rotterdam-Zoetermeer-Gouda (Zuidplaspolder), in de regio Rotterdam en in de kuststrook van belang.

As Leiden-Katwijk

Bij de planontwikkeling in de As Leiden-Katwijk is ondermeer de bebouwing van het voormalige Vliegkamp Valkenburg met 4.000 tot 8.000 woningen van belang. Anno 2006 is de verkeersafwikkeling aan de noordzijde van Haaglanden al problematisch. De N44 en A4 hebben onvoldoende capaciteit om het verkeersaanbod in de spits te verwerken. Ook de ontsluiting per openbaar vervoer naar Haaglanden zal moeten verbeteren. Verdergaande verstedelijking (verdichting met woningen en bedrijven/kantoren) zal ertoe leiden dat de verkeersdruk en de milieubelasting nog toenemen. Ook zal de verstedelijking leiden tot het dichtslippen van de nu nog open ruimte die een onderdeel van het groene netwerk Haaglanden vormt.

RZG Zuidplaspolder

Een omvangrijke stedelijke ontwikkeling in de Zuidplaspolder, met woningen, bedrijventerreinen en ruimte voor glastuinbouw zal gevolgen hebben voor het draagvlak van voorzieningen in de regio Haaglanden en voor de verkeersstromen in de Zuidvleugel. Op de Zuidvleugelconferentie van 7 december jl. heeft minister Dekker van VROM de bestuurders van de Zuidvleugel uitgedaagd nog scherpere keuzes te maken in het programma voor de toekomst. Daarbij verwees zij ondermeer naar de Zuidplaspolder. De streekplanherziening voor de Zuidplas is inmiddels vastgesteld. Het streekplan reserveert voor de perioden 2010-2020 en 2020-2030 ruimte voor wonen, werken en glastuinbouw. Voor wonen wordt hierbij een flexibele strategie gehanteerd afhankelijk van de ontwikkeling van de woningmarkt.

Regio Rotterdam

Met de Regio Rotterdam is afstemming nodig op een aantal terreinen. Door de geplande aanleg van de A4 door Midden-Delfland en de verbinding tussen de A13 en A16 zullen verkeersstromen in de Zuidvleugel verlegd worden. Ook de mogelijke bouw van de Oranjetunnel en de daarop aansluitende aanpassing van het knooppunt Westerlee en opwaardering van de Veilingroute zullen gevolgen hebben voor de verkeersstromen in Haaglanden.

Op het vlak van bedrijfsterreinontwikkeling is afstemming tussen de ontwikkeling van Technopolis in Delft en het Businesspark Schieveen nodig. Tenslotte zijn nieuwe overeenkomsten over de gezamenlijke groengebieden Midden-Delfland, Oude Leede/Zuidpolder en Groenzone Berkel-Pijnacker nodig.

Kustontwikkeling

De komende jaren wordt gewerkt aan de versterking van de kust, van Hoek van Holland tot Scheveningen. Op langere termijn zal een verdere versterking van de kust nodig zijn. De wenselijkheid van verdere zeewaartse uitbreiding van de kust tussen Hoek van Holland en de haven van Scheveningen ten behoeve van vergroting van het areaal natuur- en recreatiegebied in de Zuidvleugel wordt momenteel verkend.

3 WERKINGSSFEER SMB

3.1 Regelgeving

3.2 Betekenis

3.2.1 SMB-activiteit

Op grond van de Wet milieubeheer (Staatsblad 2006 nr. 336) is het verplicht een SMB uit te voeren voor wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen:

- Die het kader vormen voor m.e.r.-plichtige of m.e.r.-beoordelingsplichtige besluiten of
- Waarvoor een passende beoordeling nodig is op grond van de Europese Habitatrichtlijn

Van kaderstellende uitspraken over toekomstige m.e.r.- (beoordelings)plichtige activiteiten is sprake indien 'de toon wordt gezet voor' dergelijke activiteiten. Hierbij moet wel sprake zijn van enige concreetheid van de betreffende activiteit.

M.e.r.-plichtige en m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten zijn activiteiten die voorkomen op de zogenaamde C- en D-lijsten van het Besluit m.e.r. 1994 (laatstelijk gewijzigd bij besluit van 16 augustus 2006). Hierbij is het van belang of een gedefinieerde plandrempel wordt overschreden. Voorbeelden van m.e.r.- (beoordelings)plichtige activiteiten zijn woningbouw in aantallen van 2.000 of meer, bedrijventerreinen met een omvang van 75 ha of meer en 'stadsprojecten' met een omvang van 100 ha of meer dan 200.000 m² bedrijfsvloeroppervlakte. Ook infrastructurele projecten en nieuwe recreatieve voorzieningen kunnen m.e.r.- (beoordelings)plichtig zijn.

De Habitatrichtlijn is geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998 (Stb. 2005, 195, sinds 1 oktober 2005 in werking). Op grond van de artikelen 19j en 19f juncto artikel 10a van de Natuurbeschermingswet moet voor plannen, projecten of handelingen die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van een speciaal door de Minister van LNV aangewezen beschermingsgebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kunnen hebben voor een dergelijk gebied, een passende beoordeling worden gemaakt. Via een koppeling in artikel 6 van de Habitatrichtlijn geldt de verplichting ook voor plannen die mogelijk gevolgen kunnen hebben voor Vogelrichtlijngebieden.

Onderdeel van het stelsel van beoordelingen is dat het uitvoeren van een SMB zorgt voor een verlichting van de m.e.r. op lokaal niveau. Aspecten die al in de SMB aan de orde zijn geweest hoeven in het kader van de m.e.r. niet nogmaals te worden uitgezocht. Dit zorgt voor een soepele overgang tussen de regionale en lokale planvorming en -beoordeling. Omdat de regionale SMB op hoofdlijnen zal zijn sluit dit uiteraard niet uit dat lokaal nog zaken uitgezocht moeten worden.

In de Wet milieubeheer is een procedure opgenomen die bestaat uit zeven stappen, waarbij zoveel mogelijk aansluiting is gezocht bij de procedure van het 'moederplan':

1. Openbare kennisgeving
2. Raadpleging van bestuursorganen die met de uitvoering van het plan te maken kunnen krijgen over reikwijdte en detailniveau van het op te stellen SMB-rapport

3. Opstellen SMB-rapport
4. Ter inzagelegging en inspraak op het ontwerp-plan en het SMB-rapport
5. Vaststellen van het plan incl. motivering vanuit milieu
6. Bekendmaking van het plan
7. Evaluatie van de effecten na realisatie

3.2 Betekenis voor RSP Haaglanden

3.2.1 SMB-plichtigheid

Ten aanzien van de SMB-plichtigheid van het RSP Haaglanden is een aantal vragen aan de orde:

1. Is het RSP een planvorm waarvoor de SMB-plicht kan gelden?
2. Zijn m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten voorzien?
3. Zijn activiteiten voorzien waarvoor een passende beoordeling nodig is?

Ad. 1

In het Besluit milieu-effectrapportage 1994 wordt het regionaal structuurplan expliciet als een mogelijk SMB-plichtig plan aangemerkt.

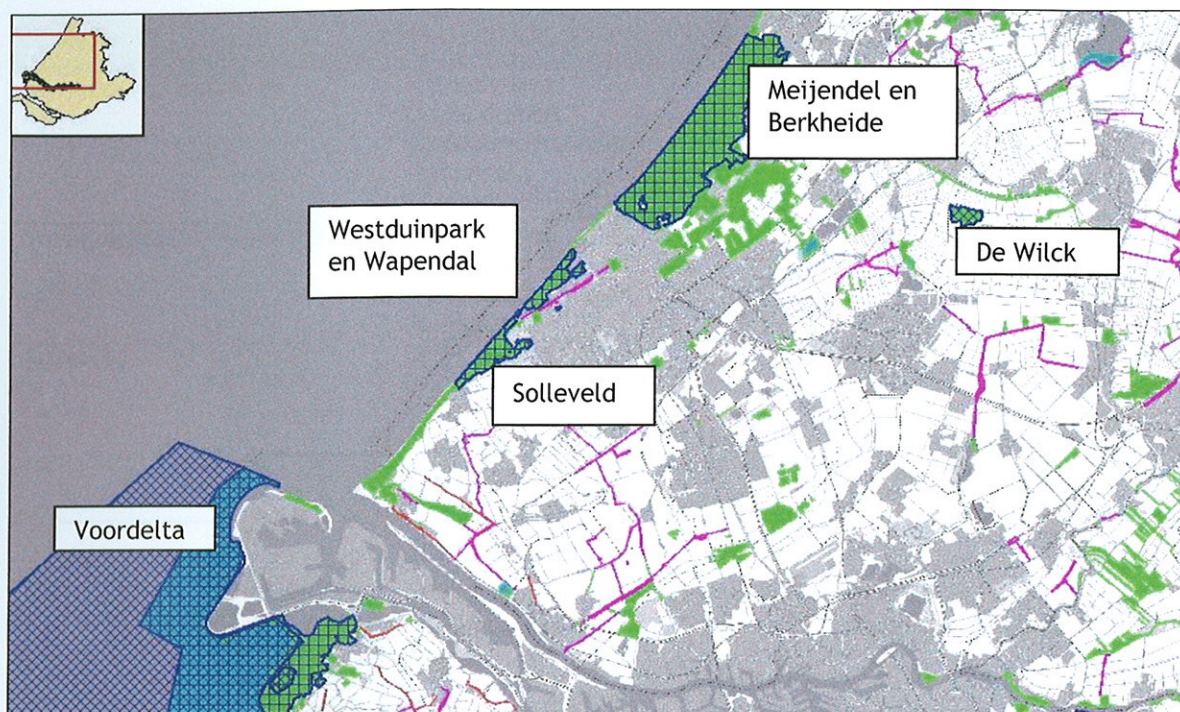
Ad. 2

Hoewel de finale check pas kan plaatsvinden als de ruimtelijke keuzes concreet worden uitgewerkt, is het de verwachting dat het nieuwe RSP een kader zal vormen voor één of meer m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten (zie ook bijlage 1).

Ad. 3

Figuur 2 geeft de ligging van de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden in en nabij het Stadsgewest Haaglanden weer.

Figuur 2: Vogel- en Habitatrichtlijngebieden

 = Habitatrichtlijngebied
  = Vogelrichtlijngebied
  = Vogel- en Habitatrichtlijngebied

De volgende gebieden zijn relevant voor het RSP Haaglanden:

- Meijndel en Berkheide, het duingebied tussen Scheveningen en Katwijk
- Westduinpark en Wapendal, het stadspark/duingebied tussen Scheveningen-Haven en Kijkduin
- Solleveld, het duingebied tussen Kijkduin en Ter Heijde

Tabel 1 geeft een overzicht van de habitattypen en Habitatrichtlijnsoorten die in de betreffende gebieden voorkomen. Het beleid is overwegend gericht op behoud van oppervlakte en kwaliteit van de habitats en leefgebieden van de genoemde soorten. Voor enkele habitattypen is het beleid gericht op uitbreiding van areaal en verbetering van de kwaliteit. Voor een meer gedetailleerd inzicht zij verwezen naar de kaarten en gebiedendocumenten die op de website van het ministerie van LNV staan.

Tabel 1: Habitattypen en -soorten

Gebied	Habitattypen	Habitatsoorten
Meijendel & Berkheide	Witte duinen Grijze duinen Duindoornstruwelen Duinbossen Vochtige duinvaleien	Nauwe korfslak Meervleermuis Gevlekte witsnuitlibel (aanvullend doel)
Westduinpark & Wapendal	Grijze duinen Duinheiden met struikhei Duindoornstruwelen Duinbossen	
Solleveld	Witte duinen Grijze duinen Duinheiden met struikhei Duindoornstruwelen Duinbossen Embryonale duinen (voorstel)	Nauwe korfslak (voorstel tot verwijdering uit de database)

Negatieve effecten op de gebieden kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. In het SMB-rapport zal hier dan ook nadrukkelijk aandacht aan worden besteed.

Het Vogelrichtlijngebied De Wilck nabij Hazerswoude-Dorp ligt op enkele kilometers van de grens van Haaglanden. Het dichtstbijzijnde punt van het Vogel- en Habitatrichtlijngebied Voordelta ligt op ca. 7 km van de uiterste grens van Haaglanden. Voor beide gebieden geldt dat significante effecten niet op voorhand uitgesloten kunnen worden. Vooralsnog wordt echter uitgegaan van de verwachting dat geen significante effecten optreden. Zodra de complete lijst met RSP-projecten bekend is, zal nog een nadere inschatting van mogelijke gevolgen moeten worden gemaakt.

3.2.2 Status en procedure RSP/SMB Haaglanden

Status RSP

In aansluiting op de algemene ontwikkeling in het ruimtelijke beleid, in relatie tot de voorbereiding van de fundamentele herziening van de Wet ruimtelijke ordening, zal het RSP zich meer gaan richten op het neerzetten van de visie op de ruimtelijke ontwikkeling van het Stadsgewest in de periode tot 2020, met een doorkijk naar de periode tot 2030. Het RSP zal worden voorzien van een uitvoeringsprogramma waarin voor de eerstvolgende jaren de acties worden beschreven waarmee wordt gewerkt aan de realisatie van de ruimtelijke ontwikkelingsvisie.

Het streven is het RSP voor te bereiden in een interbestuurlijk proces met de Haaglandengemeenten en de provincie Zuid-Holland. Hiermee krijgen de ruimtelijke ontwikkelingsvisie en het uitvoeringsprogramma de status van een set van interbestuurlijke afspraken. Afhankelijk van de verdere besluitvorming rond de Wet ruimtelijke ordening kan het RSP dan een plaats krijgen in een streekplan of structuurvisie.

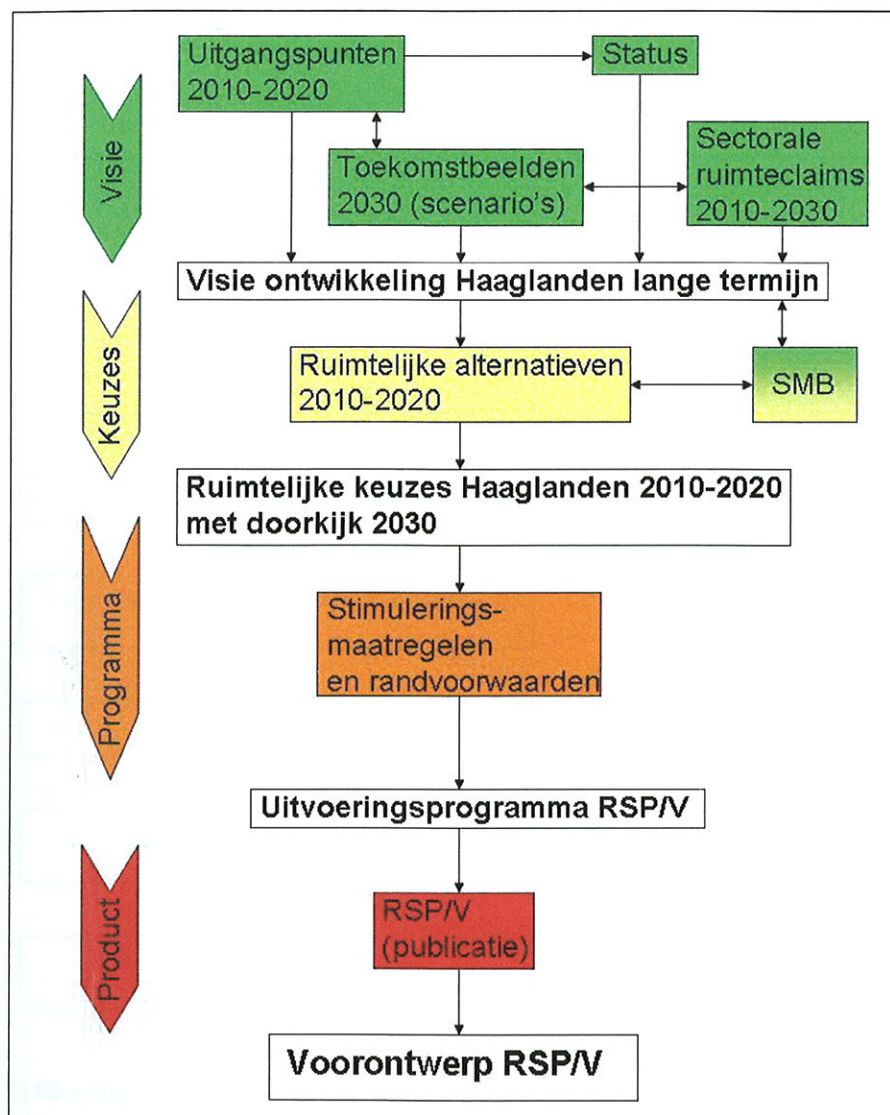
Proces en planning RSP

Figuur 3 geeft het proces van het RSP weer.

De planning van de blokken is in hoofdlijnen:

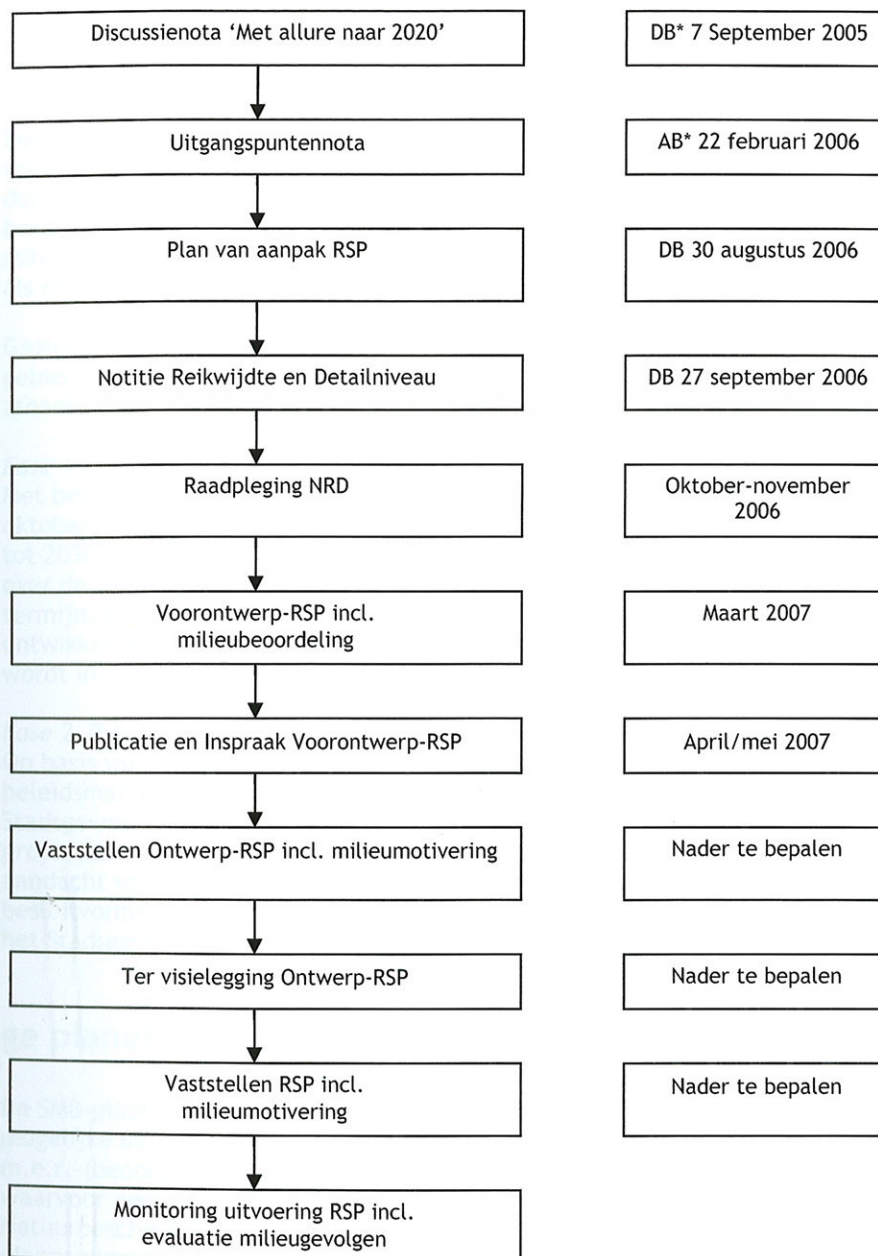
1. Visie-ontwikkeling: september-oktober 2006
2. Uitwerking ruimtelijke keuzes: oktober-december 2006
3. Invulling uitvoeringsprogramma: november 2006-januari 2007
4. Schrijf- en opmaakfase: december 2006-maart 2007
5. Zienswijzefase voorontwerp: april-mei 2007

Figuur 3: Werkproces RSP/V Haaglanden

Figuur 4 koppelt de procedure voor het RSP aan de SMB. Gekozen is voor een benadering waarbij planvorming en milieubeoordeling geïntegreerd zijn.

Figuur 4: Procedureschema RSP/SMB Haaglanden

*) DB = Dagelijks Bestuur, AB = Algemeen Bestuur

4 WERKWIJZE

4.1 Fasering

Zoals in hoofdstuk 1 aangegeven is het doel van de SMB het milieu een volwaardige plaats in de besluitvorming over het plan te geven. Om deze doelstelling (en de potentiële meerwaarde) van SMB ook daadwerkelijk te bereiken heeft het Stadsgewest Haaglanden er voor gekozen de milieubeoordeling gelijk op te laten lopen met de planvorming: RSP en SMB als één integraal proces.

Gezien de aard van het plan, een strategisch ruimtelijk plan voor een groot gebied met veel interne (binnen de regio) en externe (buiten de regio) afhankelijkheden, wordt gekozen voor een gefaseerde aanpak.

Fase 1 Visie ruimtelijke ontwikkeling Haaglanden lange termijn

Met behulp van de uitgangspunten voor het RSP wordt in de periode mei - oktober 2006 een drietal strategische ruimtelijke ontwikkelingsscenario's tot 2030 opgesteld. Deze scenario's voeden de bestuurlijke besluitvorming over de visie op de ruimtelijke ontwikkeling van het Stadsgewest op lange termijn. De eerste fase resulteert in een strategische visie op de ontwikkeling van het Stadsgewest op lange termijn. De strategische visie wordt in wisselwerking met de toetsingselementen van de SMB ontwikkeld.

Fase 2 Ruimtelijke keuzes Haaglanden 2010-2020 met doorkijk 2030

Op basis van de eerste fase worden ruimtelijke keuzealternatieven en de beleidsmatige randvoorwaarden uitgewerkt voor de ontwikkeling van het Stadsgewest en gebieden daarbinnen. In fase 2, wordt (nader) ingezoomd op projecten en deelgebieden, met daarbij - met oog op de SMB - bijzondere aandacht voor de SMB-plichtige plannen en projecten. Hierdoor kunnen de besluitvorming over de ruimtelijke ontwikkeling van (deelgebieden binnen) het Stadsgewest en de SMB met elkaar worden verbonden.

4.2 SMB-plichtige planelementen

De SMB-plicht geldt voor het RSP als geheel, maar komt voort uit de mogelijke milieugevolgen van afzonderlijke onderdelen van het plan, nl. de m.e.r.-(beoordelings)plichtige onderdelen van het plan en/of de onderdelen waarvoor een 'passende beoordeling' op grond van de Natuurbeschermingswet nodig is (hierna: p.b.-plichtige plannen/projecten/planelementen enz.).

In de hierboven geschetste tweede fase van de ontwikkeling van het RSP worden in de SMB alle latere m.e.r.-(beoordelings)plichtige en p.b.-plichtige planelementen behandeld. Daarbij zal rekening gehouden worden met cumulatie van de gevolgen van deze activiteiten met die van andere activiteiten.

Vooralsnog is niet exact bekend om welke planelementen het gaat, maar in bijlage 1 zijn voorlopige groslijsten voor de m.e.r.-(beoordelings)plichtige resp. de p.b.-plichtige planelementen opgenomen. Als eerste stap van Fase 2 zal deze groslijst geactualiseerd worden aan de hand van de resultaten van Fase 1.

5 MILIEU

5.1 Milieu

Waar zinvol wordt het MIRUP-planproces, zie bijlage 2, in grote lijnen doorlopen: een verkenning van mogelijkheden, het vaststellen van het programma, het ontwikkelen en beoordelen (ook in deze fase wat betreft milieu aan de hand van het milieubeoordelingskader zoals weergegeven in hoofdstuk 5) van alternatieven. Gezien de aard van het plan als geheel, een regionaal structuurplan, zal het MIRUP-planproces voor de SMB-plichtige planelementen globaal van aard blijven: de juiste inbreng op het juiste moment.

Tabel 2: Aanzet tot een

Thema	Maat
Bodem	Mate
Cultuurhistorie en archeologie	Mate
Mobiliteit	Verander
Water	Bijlage
Natuur en landschap	Mate van
Energie	Mate van
Gehied	Verander
Lucht	Verander
Veiligheid	Verander

5.2 Mate van detail

Zoals in hoofdstuk 5 is gesignaleerd, is de mate van detail van belang. In fase 1 wordt de mate van detail vastgesteld op lange termijn.

5 MILIEUBEOORDELINGSKADER

5.1 Milieuthema's en toetsingscriteria

De SMB-richtlijn vraagt om inzicht te geven in de 'mogelijke aanzienlijke milieueffecten, bijvoorbeeld voor de biodiversiteit, bevolking, gezondheid van de mens, fauna, flora, bodem, water, lucht, klimaatfactoren, materiële goederen, cultureel erfgoed, met inbegrip van architectonisch en archeologisch erfgoed, landschap en de wisselwerking tussen bovengenoemde elementen die aan de uitvoering van het plan of programma verbonden zijn'.

Het is geen verplichtende lijst (beperking tot 'mogelijke aanzienlijke effecten'), noch is het een uitputtende lijst ('bijvoorbeeld').

Tabel 2 geeft een voorlopig beoordelingskader. Hierin zijn de ruimtelijk relevante milieuthema's opgenomen met per thema een of meer toetsingscriteria. Over de weging van de verschillende thema's en criteria dient nog nadere besluitvorming plaats te vinden.

Tabel 2: Aanzet tot een beoordelingskader

Milieuthema	Indicatoren
Bodem	Mate waarin rekening wordt gehouden met de fysieke kwaliteiten (draagkracht) van de ondergrond
Cultuurhistorie en archeologie	Mate van aantasting van cultuurhistorische en archeologische waarden
Mobiliteit	Veranderingen in wegverkeersintensiteiten Bijdrage OV en langzaam verkeer aan mobiliteit
Water	Bijdrage aan oplossing tekort aan waterbergingscapaciteit Bijdrage aan verbetering van de waterkwaliteit
Natuur en landschap	Mate van aantasting danwel versterking van natuur (o.a. VHR-gebieden, PEHS, flora en fauna) Aantasting of versterking van landschappelijke waarden
Energie	Mate waarin gebruik wordt gemaakt van duurzame energie
Geluid	Verandering van het aantal gehinderden
Lucht	Verandering van concentraties NO ₂ en fijn stof
Veiligheid	Verandering van risico's langs routes gevaarlijke stoffen en in de nabijheid van bedrijven

5.2 Mate van detail

Zoals in hoofdstuk 4 aangegeven zal de milieubeoordeling in twee fasen geschieden. In beide fasen zal het beoordelingskader worden gebruikt.

In fase 1 wordt de strategische visie op de ruimtelijke ontwikkeling van het Stadsgewest op lange termijn bepaald. Noodzakelijkerwijs bevindt de SMB

zich in deze fase ook op een hoger abstractieniveau. Het zal daarom om een kwalitatieve beoordeling gaan.

In fase 2 wordt ingezoomd op de SMB-plichtige planelementen. De beoordeling zal nog steeds globaal blijven, in aansluiting op het abstractieniveau van het RSP, maar wel op een aantal punten onderbouwd worden met kwantitatieve gegevens.

De SMB voor het RSP en de m.e.r.-beoordelingen van lokale ruimtelijke voornemens moeten goed op elkaar aansluiten. Alleen dan is de efficiencyverbetering die het uitvoeren van een SMB oplevert voor de lokale planvorming gewaarborgd. Hiermee wordt ook verzekerd dat informatie die al in het kader van lokale milieubeoordelingen is verzameld voor de SMB wordt benut.

Bijlage 1: Voorlopige lijst van SMB-plichtige planelementen

Waarover gaat de SMB niet?

De SMB gaat niet over planelementen waarvoor de beleidsverantwoordelijkheid niet bij het Stadsgewest Haaglanden ligt². Over de aanleg van nieuwe (of de wijziging van bestaande) hoofdwegen of landelijke spoorwegen bijvoorbeeld, worden door het Stadsgewest geen kaderstellende besluiten genomen. Deze planelementen vallen dus buiten de scope van de SMB.

Evenmin gaat de SMB over beleidsuitspraken die een bestaande situatie vastleggen en beleidsuitspraken die betrekking hebben op planelementen waarvoor al vervolgbesluiten (bv. de vaststelling en goedkeuring van een bestemmingsplan) zijn genomen.

De SMB gaat ook niet over beleidsuitspraken die niet voldoende concreet zijn. Uitspraken zijn voldoende concreet als het RSP een beoordelingskader vormt voor bestemmingsplannen of andere toekomstige besluiten, waarin de betreffende uitspraken doorwerking vinden. Bijvoorbeeld: de uitspraak dat binnen de grenzen van het Stadsgewest x-duizend woningen moeten worden gebouwd is onvoldoende concreet. De aanwijzing van een zoekgebied voor y-duizend woningen is wel voldoende concreet omdat de woningen binnen het gebied wel gebouwd mogen worden en erbuiten niet. Of: het warmtenet voor de benutting van restwarmte van de industrie is mogelijk m.e.r.-beoordelingsplichtig. In het RSP zal nog geen aanduiding van mogelijke tracés worden opgenomen. Bovendien is nog onbekend welke omvang (diameter) de leidingen zullen hebben. Het streven naar benutting van restwarmte is dan ook onvoldoende concreet om mee te nemen in de SMB.

Waarover gaat de SMB wel?

Zoals hiervoor al aangegeven gaat de SMB wel over activiteiten die voorkomen op de C- en D-lijst van het Besluit m.e.r. en over activiteiten waarvoor een passende beoordeling op grond van de Habitatrichtlijn nodig is. Het gaat om nieuwe planelementen én het gaat om reeds in het vigerende RSP voorziene, maar nog niet gerealiseerde planelementen. Dit laatste komt voort vanuit de gedachte dat het opnieuw vaststellen van een voornemen ook een besluit met mogelijke milieugevolgen is. Immers, er zou ook besloten kunnen worden om af te zien van het voornemen. In de praktijk van de milieubeoordeling zal voor dit soort gevallen (en voor projecten waarvoor al een MER is of wordt opgesteld) gebruik worden gemaakt van de (zodanig te actualiseren) informatie die destijds bij de besluitvorming is gehanteerd.

Groslijst m.e.r.-(beoordelings)plichtige planelementen

Aan de hand van de C- en D-lijsten van het Besluit m.e.r. heeft een eerste selectie plaatsgevonden van planelementen waarvoor in een later stadium een m.e.r. of een m.e.r.-beoordeling moet plaatsvinden. Dit heeft geleid

² Uit het Besluit m.e.r. 1994 (laatstelijk gewijzigd d.d. 29 september 2006) is af te leiden (kolom 3 van de C- en D-lijsten) voor welke activiteiten een regionaal structuurplan kaderstellend kan zijn.

tot het volgende voorlopige overzicht van projecten (in volgorde van m.e.r.- (beoordelings)plichtige activiteiten van het Besluit m.e.r.):

3-in-1project

Dit project bestaat uit drie deelprojecten, te weten de verlengde Veilingroute, aanpassingen aan het knooppunt Westerlee en de 2^e ontsluitingsweg van Hoek van Holland. De voorbereiding is in een vergaand stadium (o.a. m.e.r.-procedure). Realisatie is voorzien in de jaren 2007-2012.

De verbreding van de Veilingroute

Om het goederenvervoer vanuit het Westland beter te faciliteren zijn na afronding van het 3 in 1-project op de lange termijn aanpassingen aan de Veilingroute (verbreden van 2x1 naar 2x2 rijstroken), doortrekking van de A20 en het ongelijkvloers uitvoeren van het knooppunt Westerlee nodig. In samenhang hiermee is het nodig de zuidelijke randweg van Den Haag en de Harnaschknoop te verbeteren en eventueel een nieuwe vaste oeververbinding ten westen van de Beneluxtunnel te realiseren.

De verbreding van de N470

Momenteel wordt de N470-west tussen Delft en Pijnacker, de N470-Oost tussen Pijnacker en Zoetermeer en de N470-Zuid tussen Rotterdam en Pijnacker aangelegd, uitgaande van 2x1 rijstroken. Voor de langere termijn wordt gedacht aan verbreding naar 2x2 rijstroken om de hoge verkeersdruk op de A12 in de omgeving van Zoetermeer/Pijnacker/Nootdorp op te kunnen vangen. Het project staat in de Regionale Nota Mobiliteit als 'verkenningenproject' te boek.

RijnlandRoute

Om de capaciteitsproblemen op de A44 ter hoogte van Wassenaar op te lossen is een verbetering van de verbinding tussen de A4 en de A44 nodig. In de Regionale Nota Mobiliteit staat een zoekgebied voor de zogenaamde RijnlandRoute aangegeven. Een deel van het zoekgebied valt binnen de grenzen van het Stadsgewest Haaglanden (tussen Wassenaar en Valkenburg). Aandachtspunt (en mogelijk ook m.e.r.-beoordelingsplichtig) is de eventueel hiervoor noodzakelijke verlegging van de Bergambachtleiding, waarmee water wordt aangevoerd voor infiltratie in het duingebied.

Parallelbaan A4

Tussen het Prins Clausplein en Leiden wordt voorzien in een nieuwe wegverbinding ter ontlasting van de A4 (scheiding doorgaand verkeer - regionaal verkeer) en het onderliggende wegennet (o.a. Westvlietweg en Oostvlietweg). Afhankelijk van de uitvoeringswijze kan hier sprake zijn van m.e.r.- (beoordelings)plichtigheid.

De uitbreiding van RandstadRail

Voor de lange termijn is in de Regionale Nota Mobiliteit voorzien in een mogelijke uitbreiding van RandstadRail:

- Van Den Haag-Centrum naar Scheveningen
- Met aantakkingen op de RijnGouweLijn (vanuit Den Haag en vanuit Zoetermeer)
- Met een aantakking op de Hoekse Lijn (tussen Den Haag en Maassluis)
- De realisatie van de railverbinding tussen Zoetermeer en Rotterdam (ZoRo)

In het project RandstadRail fase 2 wordt de verdere verbetering van het openbaar vervoer in Haaglanden uitgewerkt. Dit betreft een pakket gerichte maatregelen om kwaliteit, capaciteit en doorstroming van het

openbaar vervoer (light-rail, tram en bus) te verbeteren. Onderdelen hiervan kunnen m.e.r.-plichtig zijn.

Het Land van Wijk en Wouden

Voor het landinrichtingsgebied Leidschendam is in 2002 een MER opgesteld. In verband met nieuwe inzichten (o.a. ten aanzien van waterberging) loopt voor de Nieuwe Driemanspolder op dit moment een nieuwe m.e.r.-procedure.

Scheveningen-Haven

De herinrichting van Scheveningen-Haven kan m.e.r.-(beoordelings)plichtig zijn wanneer sprake is van bijvoorbeeld de realisatie van een grote publiekstrekker zoals voorzien in de structuurvisie van Den Haag.

Sion/'t Haantje

Dit gebied tussen Delft en Rijswijk is potentieel geschikt voor zowel woningbouw als bedrijvigheid. Afhankelijk van de strategische visie op de ruimtelijke ontwikkeling van Haaglanden (fase 1 van het SMB-proces) zal het gaan om één of meer m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten.

Vlietranden (Oost en West)

In de Structuurvisie van Den Haag heeft de gemeente aangegeven de locaties tussen de Vliet en de A4, aan weerszijden van de A12, te zien als mogelijke plekken voor grootschalige woningbouw na 2010. In totaal gaat het om ca. 6500 woningen.

Moerwijk

De gemeente Den Haag heeft het voornemen de omgeving van station Moerwijk te ontwikkelen tot knooppunt. Rekening wordt gehouden met de bouw van 2000 woningen.

Lozerlaan/Uithof

Gedacht wordt aan de ontwikkeling van 1400 woningen, beperkte uitbreiding van recreatievoorzieningen en verbetering van de zuidelijke randweg (Lozerlaan-Harnaschknoop). De individuele projecten komen niet boven de plandrempel. Vanwege mogelijke stapelingseffecten (mede in relatie tot de ontwikkelingen bij Kijkduin) is dit wel een aandachtspunt in het kader van de SMB.

Transvaal Plus 2000 woningen

De Haagse structuurvisie koppelt de verdere ontwikkeling van Transvaal aan de discussie over RandstadRail fase 2. De structuurvisie bevat voor Transvaal een programma van 2000 woningen.

Transformatiezone Binckhorst

Het huidige bedrijventerrein Binckhorst in Den Haag zal een grootschalige herstructurering ondergaan. Daarbij wordt ondermeer gedacht aan de bouw van ca. 5000 woningen en de verplaatsing van het station Voorburg.

Oostrand Zoetermeer

Ten oosten van het bestaande stedelijke gebied van Zoetermeer is een woningbouwlocatie van ca. 2000 woningen voorzien.

Windmolenpark Delft-Pijnacker-Nootdorp

Betreft een plan voor acht windturbines met een gezamenlijk vermogen van 20 MW. Gedeputeerde Staten hebben goedkeuring aan het bestemmingsplan onthouden. De betreffende gemeenten beraden zich op vervolgacties.

380 kV hoogspanningsleiding Wateringen-Bleiswijk

Momenteel wordt een eerste verkenning uitgevoerd naar de mogelijke aanleg van een hoogspanningsleiding tussen Wateringen en Bleiswijk.

Tunnelprojecten

De bouw van de tunnels die zijn voorzien voor de Beatrixlaan in Rijswijk, RandstadRail fase 2 en de Noordwestelijke Hoofdroute in Den Haag kunnen gepaard gaan met grondwateronttrekkingen die de drempel voor m.e.r.-beoordelingsplichtigheid te boven gaan.

Groslijst projecten met verplichting passende beoordeling

Een eerste check op de mogelijke verplichting een passende beoordeling uit te voeren heeft geleid tot een viertal projecten.

Kijkduin Beach Resort

De gemeente Den Haag voorziet in de verdere ontwikkeling van Kijkduin tot hoogwaardige badplaats met 900 à 1000 nieuwe woningen (verspreid over een aantal locaties), werkgelegenheid in de vrijetijdssector en voorzieningen. Aandacht voor mogelijke effecten op de Habitatrichtlijngebieden Solleveld en Westduinpark/Wapendal is nodig.

Scheveningen-Kust

De ontwikkeling van Scheveningen tot het tweede stadscentrum brengt mogelijk risico's met zich mee voor de kwaliteit van de Habitatrichtlijngebieden Meijendel/Berkheide en Westduinpark/Wapendal.

Kijkduin-Westbroekpark

De plannen voor het ontwikkelingsgebied Kijkduin-Westbroekpark kunnen op een aantal manieren leiden tot effecten op het Habitatrichtlijngebied Westduinpark/Wapendal. Zo is het vooralsnog niet uit te sluiten dat de bouw en het gebruik van de gewenste internationale instellingen en voorzieningen tot effecten leidt. Daarnaast kunnen de verbeteringen aan de Noordwestelijke hoofdroute (Sportlaan) tot effecten leiden, bijv. door grondwateronttrekking bij bouwwerkzaamheden.

Activiteiten in de duinen

Waar van toepassing dient de SMB aandacht te schenken aan gevolgen van eventuele ontwikkelingen in de duingebieden, zoals de aanleg van fietspaden of wijzigingen in de drinkwaterwinning.

Bijlage 2: Toepassing MIRUP

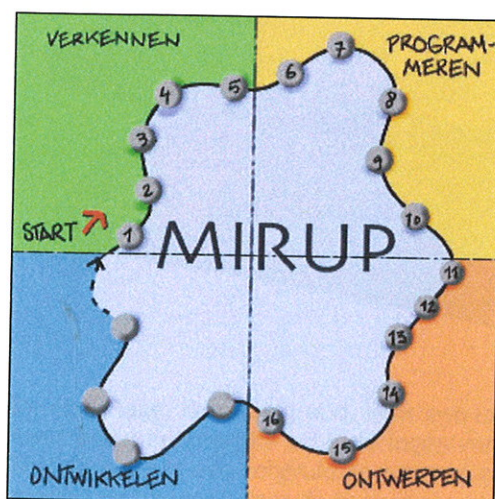
In de Nota van Uitgangspunten voor het RSP is aangegeven dat de Handreiking milieu in ruimtelijke plannen (MIRUP) zal worden toegepast. MIRUP is in 2003 door het Stadsgewest Haaglanden opgesteld als inspiratiebron voor plannenmakers: hoe kan het milieu een duidelijke plaats in de planvorming krijgen?

In het navolgende worden drie belangrijke elementen van de handreiking beschreven. Bij het doorlopen van het RSP/SMB-proces zal hier, toegespitst op het RSP, inhoud aan worden gegeven.

MIRUP-planproces

Het 'MIRUP-planproces' biedt een structuur voor een traject van gezamenlijke duurzame ruimtelijke planvorming. Uitgangspunt van het proces is dat het traject van het begin tot het eind gezamenlijk wordt doorlopen: stedenbouwkundigen, planologen, verkeerskundigen, planeconomen en milieukundigen.

Figuur B.1: MIRUP-planproces

Het MIRUP-planproces onderscheidt vier fasen. Afhankelijk van de opgave en het abstractieniveau van het plan wordt elke fase meer of minder diepgaand doorlopen.

De eerste fase is de fase van het verkennen: wat is het probleem? Doel van het verkennen is het helder in beeld brengen van de ruimtelijke opgave, de ruimtelijke structuren van het plangebied en de belanghebbenden. Op basis hiervan worden de kansen en randvoorwaarden voor een duurzame ruimtelijke ontwikkeling benoemd.

Fase 2 betreft het programmeren. Het gaat in deze fase om de grote duurzame lijnen, het vaststellen van de ambities ten aanzien van duurzaamheid en het vaststellen van de gewenste ruimtelijke structuren van het plangebied.

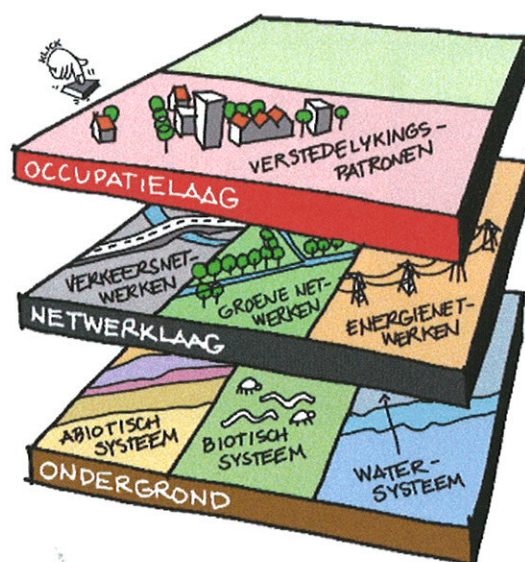
Fase 3 is de fase van het ontwerpen. Doel is te komen tot een gezamenlijk gedragen plan, waarvan duurzaamheidsambities nadrukkelijk onderdeel uitmaken.

Fase 4 staat in het teken van ontwikkelen. In deze fase wordt de stap gezet naar realisatie. Afspraken moeten worden gemaakt over de overdracht van kennis en over de doorwerking naar andere sectoren en overheden.

Lagenbenadering

Een belangrijke bouwsteen van MIRUP is de (toepassing van de) lagenbenadering. Deze benadering gaat uit van drie lagen waarmee enerzijds de bestaande ruimtelijke structuur van een gebied gekenschetst kan worden en anderzijds nieuwe ingrepen gestuurd kunnen worden.

Figuur B.2: De lagenbenadering

De eerst laag, de ondergrond, kent een lange ontstaansgeschiedenis en is kwetsbaar; belangrijke veranderingen vergen al gauw meer dan een eeuw tijd. Daarom is een zorgvuldige omgang gewenst en is de ondergrond medestructurerend voor de bovenliggende lagen: de netwerken en de occupatie.

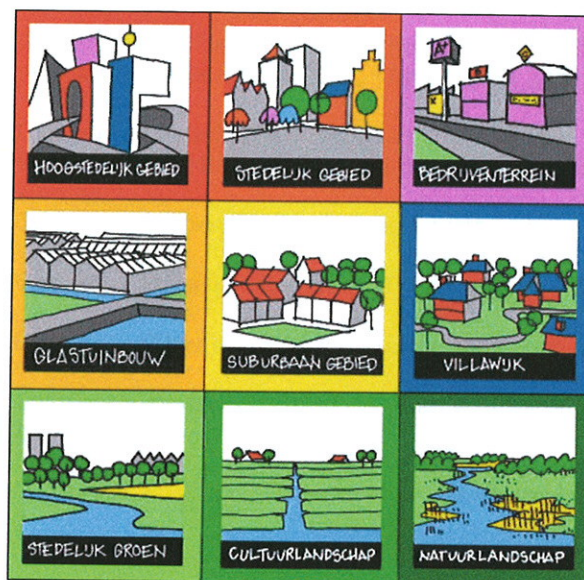
Netwerken kennen hoge aanloopkosten en lange aanlooptijden. Belangrijke veranderingen in deze laag duren circa 20 tot 80 jaar. Deze netwerken vormen een belangrijke voorwaarde voor stedelijke en economische dynamiek. Bij de ruimtelijke planvorming is het essentieel de eigenschappen en functies van deze netwerken in beeld te brengen en de eisen die deze stellen aan de ruimte vast te leggen.

De occupatielaag kent een hoge veranderingssnelheid. Veranderingen voltrekken zich veelal binnen één generatie (10 tot 40 jaar). Feitelijk bestaat de occupatielaag uit de gebruikspatronen die voortkomen uit het menselijk gebruik van de ondergrond en de netwerken. Bij de planning van de occupatielaag moet meer dan voorheen rekening worden gehouden met de eigenschappen en functies van de ondergrond en de netwerken en de eisen die deze stellen aan het ruimtegebruik.

Gebiedstypen

Een derde kenmerk van MIRUP is het werken met gebiedstypen. Figuur B.3 toont de gebiedstypen die in Haaglanden zijn onderscheiden. Per gebiedstype zijn kwaliteiten en ambities geformuleerd.

Figuur B 3: Gebiedstypen

Bijlage 3: Literatuurlijst

Europese Unie, Richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's, Luxemburg, 27 juni 2001.

Gemeente Delft, diverse sectorale plannen en gebiedsvisies

Gemeente Den Haag, Dienst Stedelijke Ontwikkeling, Wereldstad aan Zee, Structuurvisie Den Haag 2020, 17 november 2005

Gemeente Leidschendam-Voorburg, Ruimte voor wensen, Ontwerp-structuurvisie Leidschendam-Voorburg 2020, november 2005

Gemeente Midden-Delfland, gebiedsvisie Midden-Delfland® 2025, 2005

Gemeente Pijnacker-Nootdorp, Toekomstvisie PiT, februari 2005

Gemeente Rijswijk, Herijking Toekomstarrangement, 31 januari 2006

Gemeente Wassenaar, Structuurvisie, Ruimtelijk toekomstbeeld voor 2001-2015, 2004

Gemeente Westland, Visie greenport Westland 2020, september 2005

Gemeente Zoetermeer, Masterplan 2025, maart 2002

Projectorganisatie Valkenburg, programma van uitgangspunten projectlocatie Valkenburg, 21 april 2006

Provincie Zuid-Holland, streekplan Zuid-Holland west, 19 februari 2003

Provincie Zuid-Holland, Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie Zuid-Holland 2020, 13 oktober 2004

Provincie Zuid-Holland, Streekplan Zuid-Holland Oost, tweede partiële herziening Zuidplas, 24 mei 2006

Staatsblad 336, Wet van 5 juli 2006 tot wijziging van de Wet milieubeheer in verband met de uitvoering van richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 27 juni 2001 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's (PbEG L 197) (milieueffectrapportage plannen)

Staatsblad 2006 388, Besluit van 16 augustus 2006 tot wijziging van het Besluit milieu-effectrapportage 1994 (uitvoering richtlijnen nrs. 2001/42/EG en 2003/35/EG)

Stadsgewest Haaglanden, Haaglanden, groene schakel in de Randstad, Regionaal Structuurplan Haaglanden, 20 februari 2002

Stadsgewest Haaglanden, Windenergie in Haaglanden, 17 juli 2002

Stadsgewest Haaglanden, MIRUP, Handreiking voor milieu in ruimtelijke plannen, 2003

Stadsgewest Haaglanden, Regionale Woonvisie Haaglanden 2000 - 2015, april 2004

Stadsgewest Haaglanden, Monitor werkgelegenheid Haaglanden 2004, december 2004

Stadsgewest Haaglanden, Naar een beter bereikbare regio, Regionale Nota Mobiliteit Haaglanden, 29 juni 2005

Stadsgewest Haaglanden, Monitor kantorenmarkt Haaglanden, De cijfers per 1 januari 2005, juli 2005

Stadsgewest Haaglanden, Uitvoeringsprogramma Regionale Nota Mobiliteit Haaglanden 2006 - 2009, 29 juni 2005

Stadsgewest Haaglanden, Met allure naar 2020, Discussienotitie Regionaal Structuurplan Haaglanden, 7 september 2005

Stadsgewest Haaglanden, Regionaal bestuursakkoord water, 22 februari 2006

Stadsgewest Haaglanden, Ruimte voor water én economische ontwikkeling in Haaglanden:
een innovatieve uitdaging. FES aanvraag 28 april 2006

Stadsgewest Haaglanden, Nota van Uitgangspunten voor de herziening van het Regionaal Structuurplan, vastgesteld d.d. 22 februari 2006

Stadsregio Rotterdam, Ruimtelijk plan regio Rotterdam 2020, december 2005